

در شرایط امروزی که بیشتر گله‌ها در بیابان و پس‌چر مزارع هستند، خوراک دام اغلب به علوفه خشک و کم کیفیت محدود می‌شود. اما واقعیت فیزیولوژیکی این است که کیفیت تخمک‌های در حال رشد در تخمدان دام‌های ماده، مستقیماً به مقدار گلوکز (قند خون) موجود در بدن بستگی دارد. این چند روز باقی‌مانده تا ورود قوچ، دقیقاً همان پنجره طلایی تغذیه‌ای است که می‌تواند سرنوشت آبستنی را ۱۰۰ درصد تغییر دهد.

۱. مکانیسم پنهان انرژی در بدن دام

شاید باور نکنید اما تخمدان یک دام، مانند یک کارخانه حساس است که برای تولید تخمک مرغوب، به یک منبع انرژی پایدار نیاز دارد. وقتی شما جیره را انرژی‌زا می‌کنید، سطح قند خون دام افزایش می‌یابد. این افزایش قند، باعث ترشح هورمون «انسولین» می‌شود. انسولین نقش یک پیام‌رسان قوی را دارد که مستقیماً به سلول‌های تخمدان اعلام می‌کند: «شرایط اقتصادی منطقه خوب است، دستور تولید تخمک با کیفیت و به‌موقع صادر شود». در نتیجه، فولیکول‌ها (کیسه‌های حاوی تخمک) بزرگ‌تر و سالم‌تر رشد می‌کنند و زمان تخمک‌گذاری با دقتی بی‌نظیر تنظیم می‌شود.

۲. جیره پیشنهادی؛ فقط جو کافی نیست

صرفاً دادن یک مشت جو کافی نیست؛ بلکه نوع انرژی و زمان مصرف آن تعیین‌کننده است:

منبع نشاسته (قند سریع): جو یا ذرت آسیاب شده، منبع عالی برای افزایش ناگهانی قند خون هستند. پیشنهاد می‌شود از ۷ تا ۱۰ روز قبل از قوچ‌اندازی، روزانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ گرم به ازای هر رأس به جیره اضافه کنید (ترجیحاً در وعده عصرانه تا قند خون در ساعات اولیه صبح که زمان اوج فعالیت قوچ است، در بالاترین حد خود باشد).

منبع فیبر قابل تخمیر (انرژی آهسته‌سوز): برای جلوگیری از نوسانات شدید قند خون و پیشگیری از نفخ، حتماً ۱۰۰ تا ۱۵۰ گرم سبوس گندم یا تفال چغندر را با جو مخلوط کنید. این ترکیب باعث می‌شود انرژی به آرامی در طول شبانه‌روز آزاد شود و تخمدان‌ها همیشه در حال دریافت سوخت باشند، نه اینکه قند یک‌دفعه بالا برود و سریع فروکش کند.

۳. نقش مکمل معدنی در جذب انرژی

جالب است بدانید که منیزیم و فسفر، کلیدهای ورود انرژی به سلول‌ها هستند. اگر صرفاً انرژی بدهید اما فسفر جیره کم باشد، بدن نمی‌تواند از آن قند استفاده کند. توصیه می‌شود در همین روزهای باقی‌مانده، نمک معدنی مخصوص فصل جفت‌گیری که حاوی فسفر بالاست (حدود ۸ تا ۱۰ درصد) را در اختیار دام‌ها بگذارید تا کارخانه تخمک‌سازی با راندمان ۱۰۰ درصد کار کند.

۴. راز مهم: جلوگیری از چاقی مفرط

اینجا یک نکته طلایی تغذیه‌ای وجود دارد: هدف ما «چاق کردن» دام نیست، بلکه «افزایش سوخت لحظه‌ای» است. اگر دام بیش از حد چاق شود، بافت چربی زیاد خودش هورمونی به نام «لپتین» ترشح می‌کند که برعکس، پیام توقف تولیدمثل را به مغز می‌دهد. بنابراین، افزایش انرژی باید محدود به همین ۷ تا ۱۰ روز خاص باشد و دقیقاً از روز ورود قوچ، همین مقدار انرژی را حفظ کنید، اما اجازه ندهید دام‌ها به حد چاقی برسند.

۵. تأثیر مستقیم بر کاهش برگشت خوردن

دلیل علمی اینکه چرا این کار از برگشت خوردن جلوگیری می‌کند، به کیفیت جسم زرد برمی‌گردد. وقتی تخمک با کیفیت بالا آزاد شود و لقاح صورت گیرد، جسم زرد (غده‌ای که هورمون بارداری ترشح می‌کند) در تخمدان شکل می‌گیرد. این غده برای ادامه حیات خود به انرژی نیاز دارد. با تغذیه انرژی‌زا در روزهای قبل، شما زمینه را برای تشکیل یک جسم زرد قوی و محکم فراهم می‌کنید که تا پایان بارداری، هورمون کافی ترشح کرده و مانع از بازگشت دام به فحلی می‌شود.

در یک جمله کلیدی:

قوچ فقط نقش «تزریق اسپرم» را دارد، اما موفقیت آبستنی، ۷۰ درصد به کیفیت تخمکی بستگی دارد که شما با تغذیه این چند روز ساختن آن را مدیریت می‌کنید. یک برنامه غذایی حساب‌شده در این روزهای باقی‌مانده، نه تنها هزینه و وقت قوچ‌اندازی مجدد را حذف می‌کند، بلکه ضریب تبدیل یک بره سالم و قوی را در بهار آینده به حداکثر می‌رساند. همین امروز، جیره را تنظیم کنید تا گله‌تان یکدست و یکنواخت بهره‌زایی کند.